

Par atklātajiem politisko partiju finansēšanas pārkāpumiem 2014.gada EP vēlēšanās

KORUPCIJAS NOVĒRŠANAS UN APKAROŠANAS BIROJS

PĀRSKATS

**„Par atklātajiem partiju finansēšanas pārkāpumiem Eiropas Parlamenta
vēlēšanās 2014.gadā”**

2015.gada 21.janvārī

POLITISKO PARTIJU DEKLARĀCIJU PĀRBAUŽU REZULTĀTI

2014.gada 24.maijā Latvijā notika kārtējās Eiropas Parlamenta vēlēšanas, kurās Latvijas pārstāvībai Eiropas Parlamentā bija jāievēl astoņi deputāti. Šajās vēlēšanās Latvija bija viens vēlēšanu apgabals.

Saskaņā ar Centrālās vēlēšanu komisijas publicēto informāciju, Eiropas Parlamenta vēlēšanās Latvijā piedalījās 14 partiju un partiju apvienību deputātu kandidātu saraksti, kuros kopā bija pieteikti 170 deputātu kandidāti. Piesakot kandidātu sarakstu vēlēšanām, Centrālās vēlēšanu komisijas depozīta kontā bija jāiemaksā drošības nauda 1400 eiro apmērā. Drošības nauda tiek atmaksāta, ja no kandidātu saraksta Eiropas Parlamentā ievēl vismaz vienu deputātu.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) priekšvēlēšanu aģitācijas periodā (120 dienas pirms vēlēšanām) uzraudzīja, vai partijas ievēro tām noteiktos priekšvēlēšanu izdevumu ierobežojumus. Lai īstenotu šo funkciju, KNAB pārbaudīja reklāmas pakalpojumu sniedzēju, politisko partiju un to apvienību, deputātu kandidātu un ar politiskajām organizācijām un to apvienībām nesaistīto personu iesniegtos 721 paziņojumu par noslēgtajiem līgumiem par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu un priekšvēlēšanu izdevumu izmantošanu, uz kuriem ir noteikti apmēra ierobežojumi.

Par iespējamiem priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā veiktajiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansiālās darbības pārkāpumiem KNAB saņēma vairāk kā 50 sūdzības un iesniegumus. Iesniegumos un sūdzībās gan iedzīvotāji, gan arī politiskās partijas vai to apvienības lūdza KNAB skaidrot partiju finansēšanu un priekšvēlēšanu aģitāciju regulējošo normatīvo aktu normas, kā arī ziņoja par konkrētiem gadījumiem, kad, iespējams, pārkāpti priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi vai izmantoti valsts vai pašvaldību administratīvie resursi priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai.

2014.gadā, 120 dienu ilgajā priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tika publicēta un pārbaudīta informācija par politisko partiju un to apvienību 857 saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) par kopējo summu 1 397 909.66 eiro. Salīdzinoši pašvaldību vēlēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas periodā 2013.gadā, tika publicēta un pārbaudīta informācija par politisko partiju un to apvienību 3 277 saņemtajiem dāvinājumiem (ziedojumiem) par kopējo summu 2 241 042 eiro (Ls 1 575 013).

Minētais liecina, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periodā Eiropas Parlamenta vēlēšanām vidējais ziedojuma apmērs no viena ziedotāja, salīdzinot to ar 2013.gada pašvaldību vēlēšanās viena ziedotāja ziedojuma apmēru ir pieaudzis.

Partiju un to apvienību vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu Deklarācijas

Saskaņā ar Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā noteiktajām prasībām, līdz 2014.gada 25.jūnijam visām 14 politiskajām partijām un to apvienībām, kas bija iesniegušas deputātu kandidātu sarakstus uz Eiropas Parlamenta vēlēšanām, bija

jāiesniedz vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, norādot priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus (laika posmā no 2014.gada 25.janvāra līdz vēlēšanu dienai).

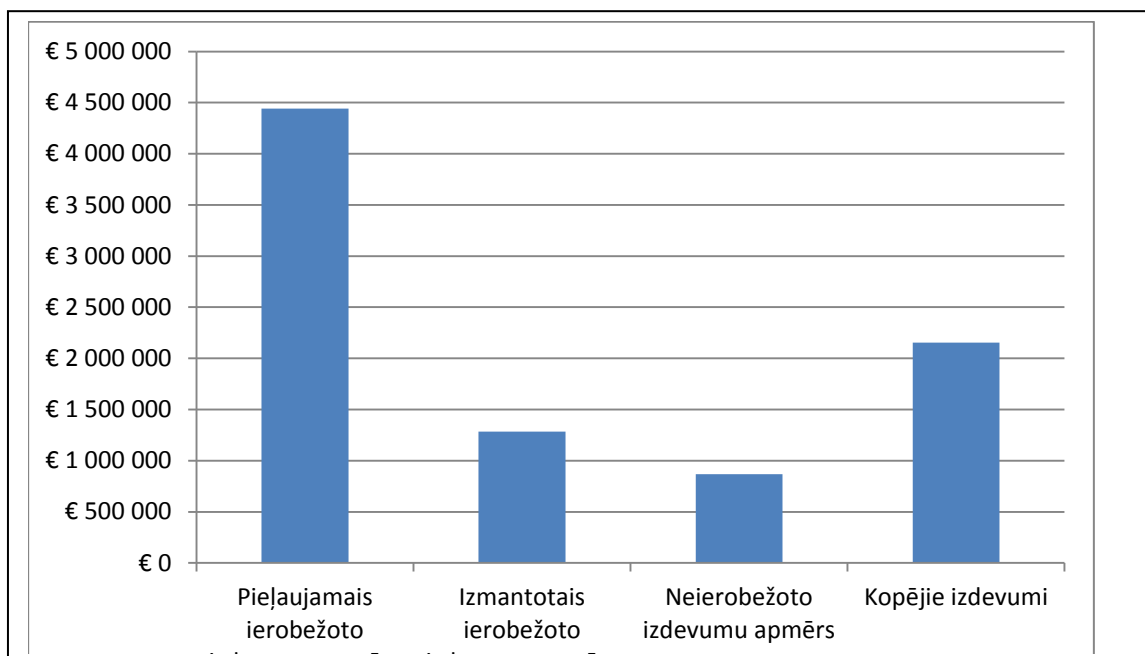
No 14 politiskajām partijām un to apvienībām, kas piedalījās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, 2 partijas likumā noteiktajā termiņā neiesniedza savas deklarācijas. Par vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju savlaicīgu neiesniegšanu KNAB sauca pie administratīvās atbildības 2 partijas. Par savlaicīgi neiesniegtu vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju politiskā partija „Suverenitāte” tika saukta pie administratīvās atbildības un sodīta ar naudas sodu 40 eiro, savukārt politiskajai partijai „Par prezidentālu republiku” tika izteikts mutvārdu aizrādījums. Politiskā partija „Suverenitāte” uzlikto naudas sodu nav samaksājusi, līdz ar to lēmums tika nosūtīts piedziņai zvērinātam tiesu izpildītājam.

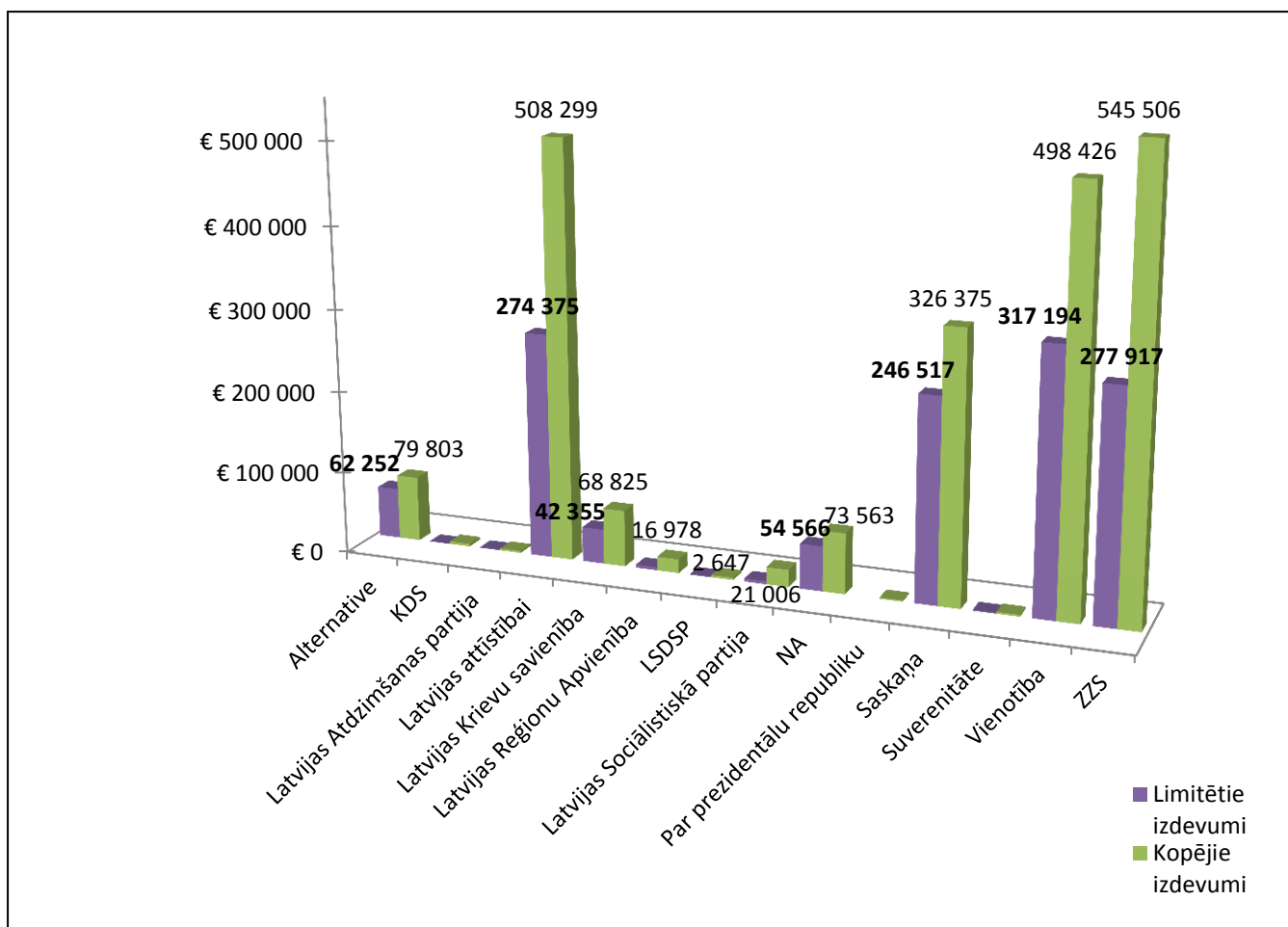
Deklarācijās norādītā informācija

Politiskās partijas vai to apvienības nosaukums	Ierobežoto izdevumu apmērs (Euro)		Neierobežoto izdevumu apmērs (Euro)	Kopējie izdevumi (Euro)
	Pieļaujama	Izmantotais		
Alternative	317247,82	62252,00	17551,00	79803,00
Kristīgi demokrātiskā savienība	317247,82	0,00	3122,75	3122,75
Latvijas Atdzimšanas partija	317247,82	494,67	1888,16	2382,83
Latvijas attīstībai	317247,82	274375,10	233923,61	508298,71
Latvijas Krievu savienība	317247,82	42354,55	26470,92	68825,47
Latvijas Reģionu Apvienība	317247,82	3692,65	13285,66	16978,31
Latvijas Sociāldemokrātiskā Strādnieku partija	317247,82	69,12	2577,82	2646,94
Latvijas Sociālistiskā partija	317247,82	3686,67	17319,80	21006,47
Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"- "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"	317247,82	54566,48	18996,72	73563,20

Par atklātajiem politisko partiju finansēšanas pārkāpumiem 2014.gada EP vēlēšanās

Par prezidentālu republiku	317247,82		1537,64	1537,64
Saskaņa, Sociāldemokrātiskā partija	317247,82	246516,92	79857,86	326374,78
Suverenitāte	317247,82	883,40	1400,00	2283,40
Vienotība, Partija	317247,82	317194,47	181231,07	498425,54
Zaļo un Zemnieku savienība	317247,82	277917,41	267588,62	545506,03
KOPĀ		1284003,44	866751,63	2154228,94

Priekšvēlēšanu izdevumu apmēra ierobežojumi

Saskaņā ar KNAB apkopoto informāciju neviena no partijām vai to apvienībām, kā arī ar tām nesaistītā persona nav veikusi aģitāciju par summu, kas pārsniedz tām noteikto pieļaujamo priekšvēlēšanu izdevumu apmēru, līdz ar to KNAB nav bijis nepieciešams realizēt ar likumu piešķirtās tiesības apturēt kāda aģitācijas veicēja maksas priekšvēlēšanu aģitāciju.

2014.gadā KNAB saņēma 51 iesniegumu par iespējamiem pārkāpumiem priekšvēlēšanu aģitācijas un partiju finansiālās darbības normatīvo aktu ievērošanā, kā arī par skaidrojumu sniegšanu. Par iesniegumos minētajiem faktiem Birojs veica 4 pārbaudes par iespējamo publiskas personas institūcijas administratīvo resursu izmantošanu priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanai, 7 pārbaudes veiktas par iespējamās slēpto priekšvēlēšanu aģitāciju pirms vēlēšanām un 22 pārbaudes par iespējamiem priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem. Iesniegumu izskatīšanas rezultātā 14 gadījumos tika konstatēti priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumi, kas bija ieskaitāmi partiju un to apvienību vēlēšanu kampaņas izdevumos un norādāmi vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijās.

Deklarāciju patiesuma pārbaudes

Pārbaudot politisko partiju un to apvienību vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, vairākos gadījumos tika konstatēts, ka politiskās partijas nebija norādījušas visus savus priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus, nebija ievērojušas finansējuma apmēra ierobežojumus, kā arī nebija ievērojušas deklarācijas aizpildīšanas kārtību, un nebija ievērota priekšvēlēšanu aģitācijas paziņojumu iesniegšanas kārtība.

Gadījumos, kad tika konstatēts, ka partiju un to apvienību priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksā fiziskas personas, KNAB tās izmaksas pieskaitīja attiecīgo partiju vēlēšanu kampaņu izdevumiem.

Veicot politisko partiju un to apvienību iesniegto deklarāciju pārbaudes, tika konstatēti sekojoši pārkāpumi:

- a) 5 politiskās partijas un to apvienības neievēroja deklarācijas aizpildīšanas kārtību, norādīja nepatiesas ziņas deklarācijā, kopumā nenorādot finanšu līdzekļus 36760.83 EUR apmērā, viena partija norādīja izdevumus, kas neattiecas uz Eiropas Parlamenta vēlēšanām 13612,50 EUR apmērā (minētos pārkāpumus pieļāva politisko partiju apvienība „Zaļo un Zemnieku savienība”, politiskā partija „Alternative”, politisko partiju apvienība „Latvijas Reģionu Apvienība”, politiskā partija „Latvijas Atdzimšanas partija”, politiskā partija „Latvijas Sociāldemokrātiskā Strādnieku partija”).
- b) politiskā partija „Alternative” pieņēma ziedojumu no fiziskas personas, kas pārsniedz fiziskajai personai noteikto ierobežojumu attiecībā uz ziedojumu veikšanu vienai politiskajai partijai kalendārā gada laikā par 27600.- EUR.
- c) 2 politiskās partijas un to apvienības nav ievērojušas priekšvēlēšanu aģitācijas paziņojumu iesniegšanas kārtību (minētos pārkāpumus pieļāva politisko partiju apvienība „Latvijas Reģionu Apvienība”, politisko partiju apvienība „Zaļo un Zemnieku savienība”).

Partijām un to apvienībām piemērotā administratīvā atbildība par likuma prasību neievērošanu

Izvērtējot partiju un to apvienību iesniegtās deklarācijas, KNAB amatpersonas pret 5 partijām vai to apvienībām uzsāka administratīvā pārkāpuma lietvedību, tika pieņemti lēmumi par to saukšanu pie administratīvās atbildības, uzliekot naudas sodu kopsummā par 2870 eiro.

Nr. p.k.	Politiskās partijas vai to apvienības nosaukums	Atklātie pārkāpumi	Naudas sods (eiro)	Lēmuma datums	Izpilde*
1.	Latvijas Reģionu Apvienība	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti pasta izdevumi 250,00 EUR vērtībā, nav sniegti paziņojumi par priekšvēlēšanu aģitāciju.	50,00	02.dec.14	14.jan.15

Par atklātajiem politisko partiju finansēšanas pārkāpumiem 2014.gada EP vēlēšanās

2.	Alternative	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā: nav norādīti izdevumi par prezentācijas materiāliem 28800 EUR un dāvinājumi 28800 EUR, nav ievērota saņemto ziedojumu publicēšanas kārtība, ziedojuma pārsniegums 27600 EUR.	2 700,00	23.dec.14	Nav iestājies izpildes termiņš
3.	Latvijas Atdzimšanas partija	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā- pie izdevumiem nav norādīta reklāma radio 128,02 EUR.	10,00	05.sep.14	06.okt.14
4.	Latvijas Sociāldemokrātiskā Strādnieku partija	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā- ieņēmumos un izdevumos nav norādīti izdevumi par reklāmas izvietojumu presē 37,12 EUR apmērā	10,00	03.nov.14	17.dec.14
5.	Zaļo un Zemnieku savienība	Norādītas nepatiesas ziņas deklarācijā- nav norādīti izdevumi par pasta pakalpojumiem 7531,04 EUR, reklāmu internetā 88,65 EUR un bukletu izgatavošanu 726 EUR. Nav ievērota deklarācijas aizpildīšanas kārtība- norādīti izdevumi, kas neattiecas uz Eiropas Parlamenta vēlēšanām 13612,50 EUR, neprecīzi norādīti izdevumi par reklāmu radio un vidē. Nav ievērota priekšvēlēšanu aģitācijas paziņojumu iesniegšanas kārtība.	100,00	22.dec.14	07.jan.15

informācija par lēmumu izpildi apkopota līdz 19.01.2015.

Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tika konstatēts, ka priekšvēlēšanu aģitāciju veikušas un apmaksājušas 8 ar politiskajām partijām nesaistītās personas un veikta to priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumu kontrole, kuras rezultātā Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasību pārkāpumi nav konstatēti:

Aģitācijas izvietojšana	Ar politiskām partijām nesaistītās personas	Summa (EUR)
Prese	2	2 744,54
Radio	4	3 068,23
Vide	2	4 252,43
	KOPĀ:	10 065,20